

# РЕШЕНИЕ

№ 4272

гр. София, 11.03.2024 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 85 СЪСТАВ**, в публично заседание на петнадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: **ДЕСИСЛАВА Г. ИВАНОВА  
ТОШЕВА**

при участието на секретаря **НАДЕЖДА АЛ. ИВАНОВА**  
като разгледа докладваното от **ДЕСИСЛАВА Г. ИВАНОВА ТОШЕВА**  
Гражданско дело № 20221110161787 по описа за 2022 година

Производството е образувано по искова молба на Е. Д. М. срещу \*\*\*\*\*, с която е предявен осъдителен иск за сумата от 20 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в периода от 08.11.2022 г. до 15.11.2022 г., в резултат на съществено нарушение на правото на Европейския съюз, изразило се в отказ от правосъдие поради прекратяване на пр. пр. № 18044/2022 г. по описа на СГП, ведно със законната лихва от 15.11.2022 г. до окончателното плащане.

Ищецът твърди, че е подал жалба до СГП с твърдения, че служители на Затвора София са изпратили 4 бр. негови жалби, адресирани до ВКС, на грешен адресат – ВКП, и с искане за извършване на разследване. Сочи, че прокурорът от СГП не е извършил никакво разследване, вместо което е прекратил преписката. Счита, че в резултат от това е лишен от правосъдие, поради което е нарушен чл. 47 ХОПЕС. Излага, че по този начин е бил подложен на жесток психически тормоз, изпитал е отчаяние, страх, безнадеждност, безизходица, безпокойство, безпомощност, развил паник атаки, депресия и хипертония.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК ответникът \*\*\*\*\* е подал отговор на исковата молба, с който оспорва предявения иск като неоснователен. Изтъква, че се претендират вреди от отказ на прокурор да образува досъдебно производство, за която дейност съществува вътрешноправна уредба, поради което тя не попада в приложното поле на ЗОДОВ. Счита, че липсва влязъл в сила съдебен акт на последната инстанция, с който да са нарушени особено съществено правата на ищеца, гарантирани му от правото на Европейския съюз. Оспорва настъпването на увреда за ищеца и причинно-следствената връзка на деянието с твърдените от ищеца вреди. Оспорва размера на претенцията като

изключително завишена. Счита, че личността на ищеца – лице, което е осъждано седем пъти и по отношение на което са налице множество неприключили досъдебни производства, сочи на значително занижен интензитет на търпене на вредите. Моли за отхвърляне на иска, евентуално – за присъждане на обезщетение на ищеца в по-нисък размер.

**Съдът, като съобрази доводите на страните и обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, намира от фактическа и правна страна следното:**

Предявен е иск с правно основание чл. 4, § 3 ДЕС вр. чл. 2в, ал. 1, т. 2 ЗОДОВ за обезщетяване на неимуществени вреди, причинени на ищеца от бездействия на \*\*\*\*\*, които най-общо нарушават чл. 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз /ХОПЕС/ и респ. представляват съществено нарушение на правото на Европейския съюз.

В Определение № 293/24.01.2024 г. по к. ч. гр. д. № 5360/2023 г. на ВКС, IV ГО, е прието, че материалноправните предпоставки на иска за вреди от нарушение на правото на Съюза са изведени в практиката на Съда на Европейския съюз въз основа на принципа на лоялно сътрудничество по чл. 4, § 3 ДЕС между държавите – членки. Според СЕС принципът на извъндоговорна отговорност на държавите – членки за нарушение на правото на ЕС е присъщ на системата на Договорите, на които се основава Съюзът. От чл. 4, § 3 ДЕС произтича и правната възможност да се ангажира отговорността на всяка държава – членка за вреди от нарушаване на правото на Съюза. Вредата може да е причинена от всеки държавен орган, в това число и от национална юрисдикция /съдебен орган/, действаща като последна инстанция. Концепцията за извъндоговорната отговорност на държавата за вреди е въведена постепенно с три знакови решения на СЕС /Frankovich and others v. Italian Stare; Brasserie du Pecheur и Faactortame; Kobler/, които установяват не само елементите на фактическия състав, но и стандартите във връзка с процесуалния ред за реализирането. Когато субекти на нарушението са органи на съдебната власт, в съответствие с трайно установената практика на ВКС, както и тази на СЕС, е необходимо да се касае за решение/акт на юрисдикция, която действа като последна инстанция.

В настоящия случай се претендират неимуществени вреди, настъпили от това, че ищецът е лишен от достъп до правосъдие поради прекратяването на пр. пр. № 18044/2022 г., т.е. поради отказа на ответника да образува досъдебно производство по негов сигнал за извършено престъпление. От писмените доказателства по делото се установява, че Е. Д. М. е подал до СРП жалба с изх. № 5808/05.09.2022 г. по описа на МП – Затвора София, в която е поискал СРП да образува досъдебно производство по чл. 282 НК срещу служители от Затвора София – деловодството, които му вредят системно, като избращат 4 бр. жалби на ВКП – ПРБ, а жалбите са адресирани до ВКС. По жалбата е образувана пр. пр. № 38372/2022 г. по описа на СРП, но въз основа на Постановление от 14.09.2022 г. на прокурор при СРП жалбата е изпратена по компетентност на СГП. В СГП по жалбата е образувана пр. пр. № 18044/2022 г. На 03.10.2022 г. прокурор при СГП е поискал от Главния директор на ГД „ИН“ извършването на проверка и такава е извършена, след което с Постановление от 02.11.2022

г. е отказано образуването на досъдебно производство поради липса на данни за извършено престъпление от общ характер. Това постановление е потвърдено с Постановление от 03.02.2023 г., постановено по пр. пр. № 3118/2023 г. по описа на АП – София, образувана по жалба на М.. Постановлението АП – София е потвърдено с Постановление от 12.05.2023 г., постановено по пр. пр. № 1994/2023 г. по описа на ВКП, образувана по жалба на същото лице. С писмо от 23.08.2023 г. на заместник на главния прокурор е посочено по повод жалба на М. срещу Постановлението от 12.05.2023 г., че липсва основание за неговата отмяна или изменение по реда на служебния контрол. Възможността за проверка на правилността на постановлението за отказ да се образува досъдебно производство към датата на неговото издаване се осъществява единствено чрез обжалването му пред по-горестояща прокуратура /чл. 213, ал. 1 НПК/, защото към този момент и към датата на издаване на постановленията на горестоящите прокуратури разпоредбата на чл. 213, ал. 4 НПК не е била част от действащото право, респ. не е бил предвиден съдебен контрол върху тези прокурорски постановления. Следователно ответникът е процесуално легитимиран да отговаря по предявения иск, доколкото във връзка с отказа да се образува досъдебно производство по подаден от ищеца сигнал за извършено престъпление от общ характер е налице акт на прокурор /прокурор при ВКП/, действащ като последна инстанция.

Според практиката на СЕС отговорност на държавата за вреди, причинени от национална юрисдикция, постановила акт като последна инстанция, възниква само в изключителни случаи – при допуснато очевидно нарушение на приложимото право на ЕС. Ето защо по предявения иск в доказателствена тежест на ищеца е да установи при условията на пълно и главно доказване следните обстоятелства: 1. нарушение на норма от правото на Европейския съюз, която предоставя права на частноправни субекти – в случая нарушение на правото на ефективни правни средства за защита; 2. нарушението да е достатъчно съществено; 3. настъпили неимуществени вреди за ищеца и техния размер; 4. причинно – следствена връзка между нарушението и причинените на ищеца неимуществени вреди.

В случая ищецът счита, че е налице нарушение на правото му на достъп до правосъдие. Чл. 13 КЗПЧОС гласи, че всеки, чиито права и свободи, предвидени в тази конвенция, са нарушени, трябва да разполага с ефикасни вътрешноправни средства за тяхната защита от съответна национална институция дори и нарушението да е извършено от лица, действащи в качеството си на представители на официалните власти. Разпоредбата на чл. 13 е обща разпоредба относно упражняването и закрилата на правата и свободите. Същата изисква осигуряването на вътрешноправно средство за защита, като не е задължително това да е съдебен орган. В подобен смисъл е и чл. 47 ХОПЕС, според който всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд в съответствие с предвидените в настоящия член условия.

Съгласно чл. 191 НПК досъдебно производство се провежда по дела от общ характер, като съгласно чл. 207, ал. 1 НПК досъдебно производство се образува, когато са налице законен повод и достатъчно данни за извършено престъпление. Съдът намира, че подадената

от ищеца жалба до СРП, по която впоследствие е образувана пр. пр. № 18044/2022 г. по описа на СГП, по естеството си представлява сигнал по смисъла на чл. 209, ал. 1 НПК за извършено престъпление от общ характер. Правилото е, че досъдебното производство се образува с постановление на прокурора /чл. 212, ал. 1 НК/, като по изключение може да бъде образувано от разследващите органи /чл. 212, ал. 2 НПК/. Решението за образуване на досъдебно производство е възложено в преценката на прокурора, което е израз на конституционно установеното правомощие на Прокуратурата да ръководи разследването и упражнява надзор за законосъобразното му провеждане, да привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпления, и да поддържа обвинението по наказателни дела от общ характер /чл. 127 КРБ, чл. 46 НПК/.

Видно е от писмените доказателства, че по сигнала на М. съответните прокурори са действали изцяло в съответствие с установения във вътрешното право регламент /чл. 145, ал. 1, т. 3 ЗСВ и чл. 213, ал. 1 НПК/ – извършена е проверка по възлагане на компетентния прокурор при СГП, след предоставянето на материалите от която е взето без забавяне отношение от него, като е постановен обоснован отказ за образуване на досъдебно производство, който е бил обжалван от М. пред по-горестоящите прокуратури и е потвърден въз основа на установените по преписката факти. Предвид изложеното и доколкото М. е упражнил във връзка с подаденото от него съобщение за извършено престъпление от общ характер правото си по чл. 213, ал. 1 НПК на жалби пред по-горестоящите прокуратури, като дори е инициирал произнасяне на заместник на главния прокурор по реда на чл. 46, ал. 4 НПК, съдът намира, че по делото не се установява осъществено нарушение от страна на ответника на правото на ищеца на достъп до правосъдие, а още по-малко очевидно такова. В случая той е ползвал всички възможности, предоставени от вътрешното законодателство, които от своя страна покриват изискванията за минимални стандарти.

При отсъствие на нарушение от страна на ответника на правото на ищеца на достъп до ефективни правни средства за защита предявеният иск е неоснователен, поради което е безпредметно да се обсъждат останалите елементи от фактическия състав на отговорността по чл. 2в, ал. 1, т. 2 ЗОДОВ и събраните във връзка с тях доказателства.

Така мотивиран, съдът

## **РЕШИ:**

**ОТХВЪРЛЯ** предявения от Е. Д. М., ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: \*\*\*\*\*, срещу \*\*\*\*\*, с адрес: \*\*\*\*\* иск с правно основание чл. 4, § 3 ДЕС вр. чл. 2в, ал. 1, т. 2 ЗОДОВ за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 20 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в периода от 08.11.2022 г. до 15.11.2022 г., в резултат на съществено нарушение на правото на Европейския съюз, изразило се в отказ от правосъдие поради прекратяване на пр. пр. № 18044/2022 г. по описа на СГП, ведно със законната лихва от 15.11.2022 г. до окончателното плащане.

**Решението подлежи на обжалване пред СГС в 2-седмичен срок от връчването му**

**на страните.**

**Решението да се връчи на ищеца чрез адв. Ю..**

**Съдия при Софийски районен съд: \_\_\_\_\_**